

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Razglas glede letošnjega ogledovanja živine. — Razglas glede prirejanja tečajev o lovljenju miši in krtic. — Razglas. — Tečaj o kmetijskem knjigovodstvu. — Sadjerejski tečaj. — Nove štajerske agrarne postave in agrarne oblasti. — Mednarodni trg za mleko in mlekarne izdelke 1909/10. — Proti napenjanju živine pri zeleni krmi. — Našim vinorejcem in kletarjem v predvarek. — Ali naj naše dolinske paše uredimo za krave ali za mlado živino. — Gospodarski pomen gozda. — Veliko mesto in zdravje. — Pridelovanje ajde. — Važna iznajdba za mlatinice. — Občni zbor južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu. — Poročilo o stanju hmelja. — Zborovanja podružnic. — Iz podružnic. — Za druga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Tržna poročila. — Oznanila.

Razglas glede letošnjega ogledovanja živine.

Visoki deželni odbor je z odlokom z dne 20. junija 1910, št. 24.355/VH. 418 od osrednjega odbora c. kr. štajerske kmetijske družbe predlagane roke za letošnje ogledovanje živine po dogovoru s p. n. okrajnimi odbori odobril. Po tem se bodo na Spodnjem Štajerskem vršila ogledovanja v sledečem redu:

1. Dne 30. avgusta v Slov. Gradcu,
2. " 1. septembra v Šmarju pri Jelšah,
3. " 3. " na Laškem,
4. " 5. " v Brežicah,
5. " 7. " v Radgoni.

Ob enem opozarjamo na določbo v odloku visokega odbora z dne 20. julija 1899, št. 26.106 in § 20., odstavek 2. in 3. živinorejske postave z dne 17. aprila 1896, dež. zak. št. 41, da lakko dobi vsak posamezen razstavljaivec v eni kategoriji (biki, krave, v plemenskih okoliših mlada živina) le po eno darilo v denarju in da ima, če prižene v kaki kategoriji 3 goveda, ki bi po splošni sodbi morala dobiti deželno ali državno darilo, pravico do bronaste, če pa jih prižene šest v eni kategoriji, pa pravico do srebrne deželne kolajne.

Od osrednjega odbora c. kr. štajerske kmetijske družbe.

Razglas

glede prirejanja tečajev o lovljenju miši in krtic.

P. n. vodstvom podružnic naznanjamo, da je osrednji odbor namesto odstopivšega mišarja Kamaritscha nastavlil sporazumno s štajerskim sadjerejskim društvom novega v osebi Gregorja Pauritscha (Heinrichstraße 45).

Podružnice, ki žele imeti take tečaje, oziroma kmetje, ki želijo pomoč tega mišarja, naj svoje prošnje pošljejo osrednjemu odboru.

Od osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Razglas.

Dodatno k drugim člankom objavamo in naznanjamo, da je gospod c. kr. okrajni komisar Sima-Gall v Celju, lokalni komisar za agrarne operacije na Spodnjem Štajerskem, pripravljen v podružnicah svojega delokroga

brezplačno predavati o novih agrarnih postavah in agrarnem postopanju.

Slavna vodstva podružnic pozivljamo, naj se te prilike z ozirom na veliko važnost novih agrarnih postav za kmetsko prebivalstvo po možnosti v izdatni meri poslužujejo in prosijo pri osrednjem odboru za taka predavanja.

Od osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Predsednik:

Attems m. p.

Glavni tajnik:

Iuvan m. p.

Tečaj

o kmetijskem knjigovodstvu na deželni poljedelski šoli v Sv. Juriju ob juž. žel.

V dopisu visokega štajerskega deželnega odbora z dne 17. junija 1910, št. 10.616/II. 1437 na vlogo osrednjega odbora štajerske kmetijske družbe z dne 24. januarja t. l., št. 290, se naznanja, da je v proračun za leto 1911 za prirejanje tečajev o kmetijskem knjigovodstvu na deželni poljedelski šoli pri Sv. Juriju ob juž. žel. postavljen znesek 500 K za nagrado vodji tečaja in podpore udeležencem. Leta 1910 pa se na imenovani šoli tak tečaj ne da prirediti, ker ni zanj potrebnih sredstev na razpolago.

Od osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Sadjerejski tečaj na štajerski deželni poljedelski šoli v Grottenhofu pri Gradcu.

Od 18. do vključno 23. julija t. l. se bo vršil na poljedelski šoli v Grottenhofu pri Gradcu

poletni tečaj za sadjerejo.

Teoretično in praktično se bo poučevalo poletno ravnanje s sadnim drevjem, formiranje pritlikavcev, ravnanje z rodnim lesom, spoznavanje sadnih vrst, pokončevanje škodljivcev, zbiranje, shranjevanje in vdolovanje sadja.

Teoretične pouk se vrši dopoldne od 8. do 12., praktični pa popoldne od 2. do 6. ure. V gostilni blizu šole bi lahko dobil večji del udeležencev za nizko ceno hrano in stanovanje. Iz Gradca se pride z električno železnico do (Wetzelsdorfa) v 40 minutah.

Priglasijo se naj s pristojbino 2 K vred pošiljajo ravnateljstvu štajerske deželne

poljedelske šole Grottenhof, pošta Wetzelsdorf pri Gradcu. Onim gospodom, ki so se udeležili na naši šoli spomladnega tečaja za sadjerejo, ni treba plačati pristojbine.

Ravnateljstvo štajerske deželne poljedelske šole v Grottenhofu pri Gradcu.

Nove štajerske agrarne postave in agrarne oblasti.

(Dalje.)

3. Postava za varstvo planš in pospeševanje planšarstva.

Ta postava je zelo važna za štajerske kmete v gorah in namerava sledeče:

a) ohraniti vsem planšam njih pravi planški značaj;

b) omogočiti redno gospodarstvo z zadružnimi in občinskimi planšami.

Njih pravi značaj se planšam na ta način ohrani, da postava ne prepoveduje samo spremembo planše v kako drugo vrsto kulture (n. pr. gozd), ampak prepoveduje tudi vsako negospodarsko ravnanje z njo (opuščanje gnojenja, premočno spaševanje) in grozi za to s kaznimi, odločilno za planšo in njen značaj je, da se vpiše v planško knjigo, ki je za vsak politični okraj pri dotični agrarni oblasti. Kakor hitro je kaka planša v to knjigo vpisana, stopijo pri njej vse zgoraj navedene prepovedi v veljavo.

Če hoče kdo na planši uvesti — izjemoma — kako drugo kulturo, mora za to imeti dovoljenje agrarne oblasti.

Kaj se naj smatra za planšo, to se posname iz narave, ali pa se v dvomljivih slučajih (meja proti gozdu) na licu mesta od strokovnjakov dožene.

Zadružne in občinske planše morajo po tej postavi biti korenito regulirane in urejene in sicer s tem, da se sestavi gospodarski načrt (planški red) in upravni poslovnik.

S to ureditvijo na novo pa naj bode v zvezi vse potrebno, da se povzdigne pridelok na planši (meliorizacija); v istem redu se morajo zboljšati tudi paše po dolini in hlevi pri udeležencih in tako se mora omogočiti, da lahko pri kmetu celo ono število živine, ki ga je zboljšana planša lahko preredita, tudi brez posebne predaje prezimi.

V vseh planških stvareh pomaga agrarnim oblastim alpski svet in v vsa-

kem političnem okraju alpski odbor kot posvetovalni organ, ki ima po postavi določen precejšen vpliv na vse doslej opisane agrarne zadeve.

Sedaj smo v velikih potezah spoznali bistveno vsebino agrarnih postav, a pri tem smo se ogibali vsakega strogo juristskega naštevanja paragrafov ali definicij.

Sedaj pa si moramo še oblikovno stran vse zadeve ogledati, to je, na kratko povedati, kako morajo v agrarnem postopanju te čisto na novo ustvarjene agrarne oblasti rabiti določbe teh novih agrarnih postav.

II. Agrarne oblasti in agrarno postopanje.

I. Agrarne oblasti.

Zgoraj navedene postave izvršujejo novo ustanovljene agrarne oblasti, ki so svoje delovanje že začele.

To so: lokalni c. kr. komisar za agrarne operacije v Steinachu za politične okraje Gröbming z ekspozituro v Osojah, Lieznu in za sodni okraj Eisenerz; v Ljubnem na Gornjem Štajerskem za politični okraj Ljubno (izvzet je sodni okraj Eisenerz) in Judenburg s političnima ekspoziturama Knittelfeld in Murau; v Gradcu za vso Srednjo Štajersko (politični okraji Gradec, Videž, Voitsberg, Lonč, Lipnica, Feldbach, Hartberg, Radgona) in politična okraja Most ob Muri in Mürrzusschlag; v Celju za vso Spodnjo Štajersko.

Ti lokalni komisarji fungirajo v agrarnem postopanju ali kot prva instanca ali kot organi za pozvedovanje in konstatitacijo, pred vsem pa vodijo oni vsa pogajanja z udeleženi in zanimanim prebivalstvom; treba je, da živijo posebno zaupanje vseh, ki so na novih agrarnih postavah interesirani in da so tem v vseh rečeh agrarnega postopanja stalni in zanesljivi svetovavci.

Posebno pa še treba povdariti, da niso lokalni komisarji v prav nobeni zvezi z uradi za odmero dače in da je popolnoma izključeno, da bi se gospodarski podatki, dognani pri tem ali onem agrarnem postopanju, lahko porabili pri odmeri davka.

Lokalni komisarji bodo v svojem uradnem delokrogu povsodi v zvezi s kmetijskim prebivalstvom, občinami, okraji, zadrugami, kmetijskimi društvi in kmetijskimi šolami in bodo v svojem uradu in o priliki svojih službenih potovanj dajali drage volje vsa potrebna pojasnila o novih agrarnih postavah. Kdor torej želi uvedbo agrarnega postopanja zase ali za svoje udeležence (delitev, ureditev, zlaganje ali zboljšavo kmetijskih posestev — meliorizacijo), ta se naj pred vsem obrne osebno do pristojnega lokalnega komisarja za pojasnilo, na vsak način pa prej, ko meni oddati pismeno prošnjo.

V uradnih listih posameznih okrajnih glavarstev se bo naznanilo, katere dni je mogoče lokalne komisarje dobiti v njihovem uradu.

Vsak lokalni komisar ima za izvrševanje tehničnih del, kakor merjenje, sestavljanje načrtov o delitvi, regulaciji in zlaganju, gospodarskih načrtov, planških redov in gospodarskih statutov, za izdelovanje meliorizacijskih načrtov, ocenjevanje in bonitiranje zemlje poseben

tehniški oddelek s potrebnim tehničnim osebjem. Ta tehniški oddelek vodi c. kr. agrarni nadzornik, ki je poklican sodelovati kot zaupnik interesirane prebivalstva ob strani lokalnega komisarja in ki ga mora večkrat in v mnogih rečeh zastopati.

Za posebne zadeve varstva planš je nastavljen kot uradni organ alpski nadzornik, ki mora nadzorovati tudi vse planšarstvo dežele.

Druga instanca nad lokalnim komisarjem za agrarne operacije je c. kr. deželna komisija za agrarne operacije v Gradcu, ki ji predseduje c. kr. namestnik za Štajersko.

Deželna komisija je kolegijalen urad, v katerem so člani tudi sodniki in zastopniki deželnega odbora štajerskega; ta komisija ne odloča samo kot druga instanca o prizivih zoper odredbe lokalnega komisarja, ampak odloča sploh že kot prva instanca večino stvari, ki spadajo v agrarno postopanje in sicer kakor v sodnijskem kolegiju pri civilnih sodnih stvareh; ona tudi odobri vse načrte za delitev, ureditev, gospodarske načrte, gospodarske poslovniške in načrte za meliorizacijo.

Zadnja instanca je c. kr. ministerjalna komisija za agrarne operacije na Dunaju, ki odloča o prizivih povsodi tam, kjer je deželna komisija sodila v prvi instanci; ta komisija ima vrhovno nadzorstvo nad vsemi agrarnimi oblastmi in agrarnimi operacijami in lahko, če tudi ni nobenega rekurza, vsakokrat direktno poseže v agrarne operacije. Tudi ta komisija je kolegijalen urad in organizirana kakor sodnijski kolegiji.

(Pride še).

Mednarodni trg za mleko in mlekarske izdelke 1909/10.

Poročalnica za cene pri švičarski kmetijski zvezi nam je poslala tretje poročilo o gibanju na mednarodnem trgu za mleko in mlekarske izdelke in sicer za zimo 1909/10. To poročilo so pomagale sestavljati kmetijske korporacije Nemčije, Avstrije, Ogrske, Italije, Francoske, Norveške, Angleške in Švice. Poročilo ima naslednja poglavja:!

1. Svetovno gospodarstvo na splošno.

1. Pašni dohodek s krmo in cene za krmila.

3. Produkcija mleka.

4. Poraba mleka.

5. Cene mleka.

6. Cene sira.

7. Cene surovega masla.

8. Pregled.

Pri splošnem gospodarskem položaju se opaža ojačitev gospodarskega življenja iz tega vzroka, ker je sejem za delo vkljub zvišani obrestni meri in zimski dobi ostal precej na isti višini; razun bombažne in svilne industrije so imele vse precej dela, prejemki železnic, transportnih družb in promet bank se je zvišal za precej. Finančni krogi sodijo zelo ugodno o položaju svetovnega gospodarstva in skoro pri vseh trgovskih vrednotah se opaža dviganje kurza.

Malo manj ugodne so razmere pri pridelku krme in paši, dasi so se v primeri z zimo 1908/9 precej poboljšale.

Jesenske paše je bilo po svetu skoro povsodi obilo; izjema so le manjši deli severne Nemčije, Danske, Norveške in severne Rusije. Zato se je lahko kolikor možno dolgo paslo in s tem se je prihranila krma za zimo. Glede pridelka krme se poročilo ne glasi baš ugodno. Pridetek je bil glede množine in kakovosti le srednje dober. Primanjkljaja je bilo v Nemčiji 20 odstotkov, v Združenih Državah ameriških 10, v Kanadi nič, v Belgiji je bil pridelek slab, a natančnejše številke niso navedene. Razun tega je bila tudi kakovost krme zelo slaba. V Švici je bil pridelek krme tudi le srednji, na Švedskem in Norveškem boljši, Argentini pa je bil pridelek glede množine in kakovosti tako slab, da se železnice za znižano ceno vozile živino iz slabih krajev v boljše, kar bi bilo treba priporočati tudi v Avstriji. V severni Rusiji je bila le kakovost krme slaba; v vseh balkanskih državah je bila krma glede kakovosti in množine slaba, tako da se je moralo v Srbiji, Rumunski in Bulgariji število živine zelo skrčiti.

Če si pregledamo vse to, pač lahko rečemo, da je bil pridelek krme jako malo zadovoljiv. Posledica tega je bila vedno visoka cena za krmo.

Povprečno se je plačevalo za metrski stot: navadno seno v Avstriji 9 K 39 v, v Ogrski 7 K 87 v; deteljno seno v Avstriji 10 K 20 v, v Ogrski 7 K 92 v, navadno seno v Italiji 10 K, deteljno seno 8 K 20 v; navadno seno na Francoskem 10 K 22 v; v Nemčiji 10 K 44 v; deteljno seno v Nemčiji 10 K 84 v; navadno seno v Švici 8 K 96 v, v Belgiji 9 K 60 v, na Norveškem 7 K 26 v, deteljno seno na Norveškem 7 K 92 v, travniško seno v severni Rusiji 30 K 24 v do 45 K 72 v, deteljno seno 45 K 72 v do 76 K 20 v, navadno seno na Angleškem 9 K 96 v, za deteljno seno 11 K 28 v, za deteljno seno na Škotskem 10 K 56 v, za travniško seno v severni Ameriki povprečno 5 K 21 v.

Razun Avstroogrške, kjer se je cena za krmo nekoliko znižala, je v vseh državah poskočila; posebno na Francoskem, v Nemčiji, v Belgiji in v Rusiji; tem visokim cenam krme primerno so tudi primerno visoke cene za slamo in močna krmila še bolj.

Pridetek mleka je bil v zadnjem četrtletju razun v Italiji, Avstraliji in Novi Zelandiji manjši ko v isti dobi leta 1908. Torej se je že pokazal učinek vedne in dolgotrajne suše.

Glede porabe mleka konstatira poročilo v alpskih deželah nekoliko večji konzum, na Češkem in Moravskem pa nazadovanje. Poraba mleka za sir in surovo maslo je v Avstriji nazadovala. Na Ogrskem je ostala ista, v Italiji se je direktni konzum mleka zvišal, poraba za sir in surovo maslo pa je nekoliko nazadovala. Tudi na Francoskem je poraba mleka napredovala, ravno tako tudi v Nemčiji in Švici.

Splošno se reče, da se je, če se oziramo na celi svet, fabrikacija sira in surovega masla zmanjšala, direktni konzum mleka pa povišal.

Cene za mleko: Vsled dolgoročnih prodajnih pogodb cene mleka niso mogle takoj slediti cenam ostalih pridelkov; za

prihodnje mesece pa se pričakuje zvišana cena za mleko, razun v Italiji in Norveški, kjer bo najbrž padla. Naslednja tablica nam daje pregled cen za mleko:

Dežela	Konzumno mleko		Sirarsko mleko	Mlekarsko mleko	Mleko za kondenziranje
	na veliko	na drobno			
	vinarjev	vinarjev	vinarjev	vinarjev	vinarjev
Avstrija . . .	20.79	16.71	12.90	12.44	16.67
Ogrska . . .	19.60	15.27	12.61	12.77	—
Italija . . .	21.68	14.70	12.53	12.35	?
Francoska . . .	22.52	14.86	13.56	12.96	12.35
Nemčija . . .	20.40	16.33	14.48	13.29	16.86
Švica . . .	22.—	16.09	15.72	14.95	15.77
Norveška . . .	18.92	15.18	12.38	12.48	?
Rusija . . .	19.30	—	7.60	7.10	—
Angleška . . .	—	29.—	—	?	—
Škotska . . .	—	26.—	—	?	?

Razun v Italiji so za konzumno mleko po ostalih evropskih deželah ali stalne, ali pa naraščajo.

Cene za sirarsko mleko grede kvišku, cene za mlekarско mleko so precej nespremenjene, mleko za kondenziranje pa je tudi postalo dražje.

Trg s siri.

Trgovina s siri se je od tretjega četrtletja naprej nekoliko zboljšala; danes je sir v trdnem tržnem položaju. Najboljše blago je obdržalo svoje cene in jih je deloma celo zvišalo.

V imenovani dobi se je ementalskemu siru zvišala v Avstriji cena pri 100 kg za 10 K, na Ogrskem za 20 K, v Švici za 18 K 75 v do 22 K 80 v, v Berlinu za 12 K do 19 K 20 v, v Milanu za 25 K 20 v; isto velja tudi o finejših mehkih siri; tudi v severni Ameriki so cene precej poskočile; v bodoče bo prva blago svojo ceno nele ohranilo, ampak tudi še v ceni napredovalo.

Cene za surovo maslo.

Trg s surovim maslom je mnogo ugodnejši ko lani: zaloge je malo. Zaradi tega bodo cene še bolj poskočile; ob Božiču so zelo poskočile in so bile za precej više ko ob Božiču leta 1908. V decembru je stalo 100 kg v Avstriji približno 25 K več, na Ogrskem 20 K, v Italiji 7 K 56 v, na Francoskem 6 K 72 v, v Nemčiji 15 K 60 v, v Švici 15 K 16 v, tudi na Londonskem trgu so bile cene višje.

Splošni pregled.

Naša napoved, da bo tržni položaj pri mleku in mlekarških izdelkih v zadnjem četrtletju 1909 boljši, se je potrdila, dasi je dolga in dobra jesenska paša primanjkljaj pri krmi precej popravila. Po splošnem gospodarskem položaju, naraščajočem konzumu, razmeroma visokih cenah za krmo in močna krmila, nazadovanju produkcije mleka in vedno večji udeležbi konzumnega mleka pri splošni produkciji pa lahko sklepamo, da bodo cene ostale in da se bodo tudi v letu 1910 lahko dobile za mleko in mlečne izdelke zadovoljive cene.

Glavni tajnik Juvan.

Prot napenjanju živine pri zeleni krmi.

Navadno damo 15 do 30 g vgašenega apna iz jame v pol litru vode, dobro pomešano v kaki močni steklenici ali pločevinasti kanglji, ali pa 15 g salmijaka na enkrat na enaki način pomešanega, napeti živini.

List porenske kmetijske komore priporoča razun tega še 75 g žgane magnezije, kakor zgoraj, ali škarnicelj (majhen) tobaka za nos (šnofeca), ki se z roko porine živini v goltanec, da ga požre. Ko se popir razmoči, začno plini uhajati.

Požiralnikovo cev moramo najprej z mastjo namazati, potem pa jo počasi in previdno s sukanjem vpeljati. Če se je zamašila, jo počasi izvlečemo, omijemo in zopet počasi zavrtamo.

Če je jabolko ali kaj enakega prišlo v goltanec, ga s cevjo počasi porinemo iz goltanca v želodec.

Cev se mora po porabi oprati, namazati z vazelinom in shraniti na suhem prostoru.

Navadno smo mi shajali s prvima dvema sredstvom, enkrat v sili, celo s tem, da smo živinčetu polili boke (lačna) z mrzlo vodo in le enkrat smo morali poseči po trokarju.

Da se živina ne napenja na paši, je dobro, če imamo posejan kumič, med deteljo pa travo. Mlado deteljo krmimo s slamino rezjo — seveda se ne sme ogreti — da ni nobene nevarnosti. L—r.

Našim vinorejcem in kletarjem v predvarek.

Napisal Fr. Zweifler*.

Ker so gospodarske in klimatične razmere v opisanih vinorodnih krajih zelo različne od naših, je pač samo po sebi umljivo, da načina pridelovanja, obdelovanja in spravljavanja vina, ki je tam v rabi in ki se zelo dobro obnaša, ne moremo v celoti in neposredno prenesti tudi na naše kraje. V marsikaterem oziru pa se iz onih razmer lahko mnogo dragocenega naučimo; v naslednjem hočem opisati, kako se da to primerno izrabiti za naše kraje.

Tudi pri nas imajo ljudje rajši mlada vina. Starejša, zrela in vležana vina pije žalibog le še redko kdo, dasi so za dalje časa primernejša in imajo posebno za boljše mnogo več vrednosti ko mlada. Ali je ta zavzetnost za mlada vina prikazen, ki kakor vsaka druga moda pride in zopet odide, ali pa bo ostala trajna, to se danes še ne da povedati. Gotovo je le, da vsled nje ni mogoče, da bi že po naravi dobro vino doseglo višek svoje kakovosti in lahko popolnoma pokazalo vse svoje dobre lastnosti, da pa tudi pivec takega vina ne dobi.

Sedaj pa so mlada, ne pretežka vina zaradi svojih lastnosti tako priljubljena, da se moramo ravnati po zahtevah večine vinskih pivcev, če hočemo svoja vina sploh prodati.

Iz tega vzroka moramo sedaj posebno paziti na mlada vina. Vrste, ki so za Štajersko priporočene, dajo za to več ali manj prilike. Če se pravilno izbirajo in v kolikor mogoče omejenem številu čiste sade in o pravem času oberejo, potem lahko vino prilagodimo zahtevam. Pri tem pa bomo seveda morali gledati na to, v katerih delih dežele uspevajo boljše lažje, v katerih pa

* Gospod Fr. Zweifler, ravnatelj deželne vinorejske in sadjerejske šole v Mariboru, je poročal v nemškem glasilu kmetijske družbe o svojem poučnem potovanju ob Renu in Mozli v celi vrsti člankov. Zaradi pomanjkanja prostora lahko podamo samo zaključek teh člankov, v katerem daje vinorejcem in kletarjem zelo primerno nasvete in navodila.

težje in plemenitejše vinske vrste. Oni kraji, kjer so se doslej pridelovala iz zelo sladkornih vrst in v poznem branju vina, ki so imela mnogo alkohola, n. pr. v Ormožu, Ljutomeru, Pohorju in Radgoni, bodo te vrste ohranili še zanaprej, tem bolj ker so ta vina v primeri z drugimi enakih vrst še vedno zelo zaželjena in ker se bodo pač tudi v bodoče lahko prodala. Le v letih, ko to grozdje ne more dovolj zazoreti, bo treba tudi po teh krajih delati tako, kakor po ostalih delih dežele, namreč skušati dobiti manj močna in lažja vina.

Po različnosti teh vin se ravna tudi njih pridelovanje in ravnanje ž njimi. Dočim ostane grozdje zelo buketnih vrst, n. pr. muškata, male graševine ali pa izbrano grozdje v boljših legah, daljši čas, navadno 12 ur skupaj v drozgi, da se cvet kolikor mogoče popolen dobi, oziroma sladkor popolnoma izluži, se morajo vse druge, pri katerih se to še ne vrši, takoj stisniti kakor ob Mozli. Izbira se naj grozdje le po potrebi in izjemoma, kajti, kar izgubimo na množini, tega nam tudi izredno dobra cena navadno ne nadomesti; pač pa navadno zboljša glas kakega vinorodnega kraja in vpliva tudi po tem ugodno na ceno drugih vin. S tega stališča presojuje izbere ob Renu in to bi naj sprejeli tudi mi. Težka, močna, ekstrakta polna vina pa bi bilo treba kakor ob Renu gojiti, t. j. obravnavati jih dalje časa in pri tem vpoštevati vse praktične kletarske izkušnje, ki so se po drugih krajih obnesle.

Za velik del naših vin pa bo pred vsem v prihodnjem času važen način obdelovanja, kakor je v navadi ob Mozli. Pred vsem moramo tukaj opozoriti na šilherja, ki se da le, dokler je še mlad, vporabiti za pitje. Veliki posestniki, ki svoja vina sami dalje časa obravnavajo in prodajajo na drobno, kletarske zadruge in vinotržci, vsi ti bi morali ravnati na enaki način, pred vsem pa posvetiti več pozornosti vinu v steklenicah. Dobro pripravljeno vino ohrani v steklenici sedaj tako zelo cenjeno svežost in doseže zrelo in prelito v steklenice ono popolnost, ki je v sodu ne more. V steklenicah se da lahko razpošiljati tudi na velike daljave in dalje časa hraniti. Da se tudi v steklenicah vino ceno dobi, to smo omenili že na drugem mestu. Kaki uspehi se dajo pri tem doseči, nam dokazujejo velike vinske trgovine ob Renu, Mozli in v Palaciji. Saj smo n. pr. ob Mozli videli kleti, v katerih je ležalo po 160.000, 250.000, 500.000 do 2.000.000 steklenic. Res je žalibog, da se sedaj pri nas vina v steklenicah malo zahtevajo. Vzrok za to je v tem, ker so pivci nezaupni nasproti vinom v steklenicah, ki se sedaj prodajajo za neprimerno visoke cene, ki niso v nobenem razmerju z njihovo dobroto.

Če bi se dajala za primerno ceno dobro pripravljena vina, bi se pivci počasi že navadili na vina v steklenicah. Naša boljše in celo srednja vina so za to zelo pripravna, kakor nas uče skušnje. Izvoz, za katerim moramo na vsak način stremeti, če naj pridelek v boljših letih primerno spravimo v denar, je mogoč samo in najboljše pri vinu v steklenicah, kar se je jasno pokazalo po vseh vinorodnih krajih, ki prihajajo pri tej stvari v vpoštev.

Prodaja na drobno je v steklenicah lažja, vina se nič ne raztrosi in razgubi, kar se godi pri sodu, posebno če teče dalje časa. Da ne bo nikakih nesporazumljenj, omenjamo kar tukaj, da pospeševanje prodaje vina v steklenicah ne izključuje prodaje v sodih in da se da oboje zelo dobro in zelo lahko strniti, kakor kažejo kraji ob Renu in Mozli.

Končno še par besed o boljšanju vina s sladkorjem in vodo. Na ta način so se ob Mozli lahko naredili slabi letniki primerni za prodajo in spravili v denar. Seveda stvar ni smela iti predaleč. Za nas pa izhaja iz tega nauk, da moramo biti pri takih stvareh zelo previdni in dajati sladkor — po avstrijski vinski postavi je dodajanje vode sploh prepovedano — le tam, kjer je to res potrebno. Ta potreba pa se pri nas pokaže vedno bolj redko, ker pri nas izginjajo vedno bolj stare, kisle vrste trsja in se pri novih nasadih nadomeščajo z boljšimi.

Naše bolj južno podnebje jih bo navadno zazorilo tako daleč, da človeške pomoči v tej stvari ne bodo pogosto potrebovali in če bo treba, si bomo lahko pomagali na ta način, da bomo taka vina pomešali z vini, ki imajo manj kisline in več sladkorja. Sicer pa moramo imeti tudi rezna, „slatinska“ vina, ki nam dajejo v vročih dneh zelo dobro, okrepejoča pijačo.

Pred vsem bomo torej morali posebno skrb posvetiti pridelovanju naravnih vin in morali bomo na ta način skušati povzdigniti in ohraniti dobri glas naših domačih, pristnih štajerskih vin.

Ali naj naše dolinske paše uredimo za krave ali za mlado živino.

Na programu za povzdigo živinoreje je tudi ureditev planinskih paš in brez dvoma je, da se dá z njimi mnogo storiti v korist in prospeh živinoreje. Ali se naj take dolinske paše uredijo za krave ali za mlado živino, to je seveda v prvi vrsti odvisno od tega, ali imamo tam planše na razpolago in kako velike. Čim več planš ali planinskih paš imamo, tem manj je umestno urediti dolinsko pašo za mlado živino. Pač pa je v tem slučaju popolnoma primerno, če uredimo planinsko pašo za krave.

Za mlado živino, ki raste in dorašča, je planinska paša prednost, ki se ne dá z ničim nadomestiti, tudi ne z dolinsko pašo, ki ima za mlado živino neprimeren, slab zrak, preslabo krmo in premalo prilike za svobodno gibanje, ki je velike važnosti za živinče, ki se šele razvija. Če se nadalje prašamo, v kateri starosti je za mlado živino planinska paša najprimernejša, potem dobimo skoro soglasno odgovor, da je planinska paša za starejšo, že doraščajočo mlado živino brez dvoma najboljša. Glede mlajših telet je v Avstriji, kakor tudi v Švici, navada, da se vsa teleta, ki so bila povržena pred novim letom, ženejo na pašo; z drugimi besedami, teleta, ki so stara vsaj že pet mesecev, se lahko z uspehom ženo na planino. Ta mlada teleta, ki gredo sedaj prvič na planino, bodo že v tem prvem poletju precej pridobila; samoumevno je, da se morajo znati pasti, ko gredo na

planšo. Ker bodo drugo leto planinsko pašo že poznala, bodo drugo leto še boljše uspevala. Zanimivo in vsakemu praktiku znano je, da izrabi mlada živina, ki gre drugič na planinsko pašo, pašo mnogo boljše ko ona, ki je prvič na planini, dasi je enako stara.

Za krave je splošno dolinska paša mnogo boljše ko planinska, to pa iz sledečih vzrokov:

1. Skoro vsepovsodi se da mleko v dolini boljše izrabiti in spraviti v denar ko na planini.

Povprečno dajejo krave v dolini, če se paša primerno izrabi, mnogo več mleka, nego na planini.

Vzrok za to prikazen tiči v tem, da so dolinske paše navadno manjše in bolj ravne ko planinske. S tem pa je v zvezi popolnoma naravna posledica, da se krave v dolini, kadar si iščejo travo, telesno mnogo manj trudijo ko na planini. Čim bolj pa se krave trudijo, tem manj je mleka. Še danes je mnogo planš, kjer se pasejo dojne krave na škodo lastnikom, ker dajejo vključ najboljše krmi zaradi prevelikega telesnega napora le približno polovico toliko mleka, kolikor bi ga lahko dajale na zložni dolinski paši. Na Štajerskem je cela vrsta takih planš, kjer imajo kmetje samo škodo na tem, da gonijo nanje svoje dojne krave.

3. Ne glede na to, da se na planši mleko teže spravi v denar, tudi molzenje, obdelovanje in spravlanje mleka in mlečnih izdelkov je mnogo težje ko v dolini.

Torej se moramo na vsak način držati načela, da je v goratih krajih, kjer je dovolj planš, na vsak način neprimerno, pasti mlado živino v dolini; tudi bi bilo zelo dobro, če bi se v načrtu vseh onih oblasti in društev, ki se pečajo s to stvarjo, že vnaprej izreklo, da se naj mlada živina ne pase v dolini, da pa je dolinska paša tudi v goratih krajih za krave zelo velikega pomena in posebno še tam, kjer kmetje doslej še gonijo krave na planino, kar pa je zelo napačno.

Take razmere imamo po večini na Gornjem Štajerskem in če hočemo imenovati kak določen slučaj, potem lahko opozorimo na dolinsko pašo Kraglgut v zapadni severni Štajerski (pri Mitterndorfu), ki jo je uredilo c. kr. poljedelsko ministrstvo. Tega pa ne storimo zato, da bi stvar samo po sebi pobijali ali grajali, ampak da bi se izraba te lepe dolinske paše uredila na ta način, da bi kmetom res koristila. Danes se goni na to pašo le mlada živina in kmetje po onih krajih morajo goniti krave izvečine na take planše, kjer imajo samo škodo, ker ne morejo dobiti od njih tam dovolj mleka. Izgovor, da se je s Kraglgutom odpravilo veliki potrebi, ker mnogi kmetovavci svoje mlade živine ne morejo goniti na planino, ker nimajo primerne služnosti ali lasti, je ničev, če si ogledamo velikost in primernost za pašo na planšah v tem okraju. Tudi to se mora pomisliti, da bi na planše lahko šlo mnogo več mlade živine, če bi krave bile na Kraglgutu.

Da se držimo tukaj navedenega primera, podajmo še tudi podrobnejši načrt, kako bi se to lahko izvedlo v korist naših kmetovavcev:

Naj bi se razpisalo, da se naj prijavijo dobre dojne krave za pašo na Kraglgutu pod tem pogojem, da se plačajo za pašo vsak teden 3 K in da plača vodstvo paše za liter mleka 18 v; množina bi se dognala vsak teden s poskusnim molzenjem; s tem bi bilo ustrezno obema deloma, ker bi se dobilo dovolj pašnine in ker bi tudi kmetje za svoje mleko imeli lep dohodek.

V onih krajih, posebno okoli Osoj, je navada oddajati krave v najem na ta način (navadno za štiri mesece), da se plača za kravo mesečno oni znesek, ki ga je vredno mleko krave takrat, ko se odda. Če ima n. pr. krava takrat, ko se odda, 10 litrov mleka, potem mora najemnik plačati za njo vsaki mesec 20 K, torej v štirih mesecih 80 K, ali za liter mleka na mesec 2 K in sicer tako, da se računi množina mleka, ki ga je imela krava pri prejemu. Samo ob sebi je umevno, da v tem slučaju ni treba paše posebe plačati. Ker traja paša na Kraglgutu povprečno 140 dni, bo krava, ki da v tej dobi 1000 kg mleka ali povprečno 7.14 litrov na dan, ob času prevzetja dajala pač kakih 10 litrov. Sedaj dobi lastnik take krave, če jo da v najem, za štiri mesece 80 K. Pri predloženem razmerju pa bi bil račun naslednji:

Pašina za 20 tednov po 3 K
kot izdatek kmetovavca K 60.—
za 1000 kg mleka po 18 v
kot dohodek kmetovavca „ 180.—

Torej bi dala taka dojna krava v štirih mesecih čistega dobička K 120.—

To je za 40 K več ko dobi kmetovavec za tako dojno kravo danes. Poleg tega bo taka krava, ki se bo na Kraglgutu dobro osrbovala na vsak način bolj zdrava in rejena šla s Kraglguta domu ko pa krava, ki se da v najem, zapira v hlevu in krmi.

Popolnoma prepričani smo, da bi kmetje v okolici Osoj kmalu in zelo hitro začeli ceniti prednost take uredbe.

Zato bi predlagali, naj se kmetje v interesu svoje lastne stvari obrnejo na vodstvo Kraglguta, naj stvar v tem smislu spremeni.

S temi vrsticami ne maramo odrekati planinski paši prednosti za mlado živino, pač pa kolikor se da povdariti, da je v krajih, kjer imamo na razpolago planše, planša v prvi vrsti primerna za mlado živino, dolinska paša pa pred vsem za dojne krave. Dr. P. Schuppli.

Gospodarski pomen gozda.

Znano je, da so razna drevesa, posebno ona, ki imajo plitvo koreninje, dolgo deblo, gosto in vedno zeleno obleko, bolj ali manj izpostavljena poškodovanju po vetru. Najmanj varna pred nevihtami je smreka, ki ji večkrat že krajevne nevihte naredo mnogo škode. Tako škodo dela veter najbolj v visokih in sploh vseh onih legah, ki so vetru izpostavljene, pred vsem tedaj, če so se doslej gosti in sklenjeni gozdi s tem, da so se posekali celi deli, razredčili preveč, tako da ima veter prost dostop do njih.

To škodo dela veter dorastlemu drevju, ki je že doseglo svojo višino ali jo, kakor

v vseh zrelih gozdih, že davno prekoračilo, najbolj, ker se veter v visoke, razraščene krone zelo lahko upre.

Škoda, ki jo dela veter gozdu, je tem pomembnejša, ker lahko povzroči, da se v poškodovanem lesu zelo lahko razplodijo razni škodljivci.

V mlajšem, napol doraslem gozdu ne napravi veter nikdar tolike škode kakor v starem, zrelem gozdu.

Najboljše varnostno sredstvo proti vetru za gozd je, če ga na oni strani, ki je obrnjena proti vetru, tako posekamo, da kaže njegov rob proti smeri vetra popolnoma ravno črto brez kotov in voglov.

Večkrat pa nas gospodarski oziri silijo, da moramo posamezne dele gozda odpreti proti vetru.

V takih slučajih moramo skrbeti za varstvo gozda s tem, da pustimo pred njim bolj ali manj širok varnostni pas, narejen iz bolj ali manj redkega gozda. Če moramo za to posekati dele starega gozda, ki je doslej stal popolnoma sklenjen, potem je uspeh že vnaprej dvomljiv, ker jih bo veter, kakor uči skušnija, ravno tako podrl kakor stari gozd, ki bi ga naj varovali.

Uspešnejše je to sredstvo tam, kjer prihaja v vpoštev mlajši ali srednje stari les, ki se naj čez krajši ali daljši čas poseka, s tem, da posekamo počasi a pravočasno (10 do 15 let prej) 10 do 20 m široke pase. Drevesa ob robu dobé počasi močnejše korenine in veje ter postanejo tako bolj odporna proti vetru. Ta način je posebno priporočljiv tam, kjer so veliki gozdi razdeljeni v drobne parcele z različnimi lastniki, ker se da tako vsaka posamezna parcela brez ozira na svojo okolico izrabiti. Tudi v tem slučaju ni potreben zgoraj vpisani varnostni pas iz starejših dreves, ki je že zaradi tega negospodarski, ker mora lastnik v njem pustiti les čez ono dobo, v kateri se lahko gospodarsko najboljše izrabi.

Kar smo posekali, to lahko takoj zopet pogozdimo, da nimamo škode pri izrabi zemlje.

Oni deli lesa, ki n. pr. ob robu, obrnjenem proti vetru, lomijo že po svoji naravi škodljivo moč vetra in varujejo zemljo, da ne opustoši, se morajo ravno tako ohraniti kakor grmičje, ki se je razvilo pod njimi. Dasi to grmičje nima posebne vrednosti, vendar upliva, posebno pri zelo ubogi in rodi zemlji, zelo ugodno na prst in tla gozda.

Če sadimo nove gozde, ki so bolj ali manj izpostavljeni nevarnim vetrom, moramo robe bolj gosto obsaditi in primerno gojiti, da bodo postali dobro in izdatno varstvo ostalemu gozdu.

Veliko mesto in zdravje.

Kako slabo vpliva veliko mesto na zdravje, to vidimo posebno jasno na poročilih šolskih zdravnikov v Schönebergu za leto 1907/08. Ko so se otroci prvič preiskovali pri sprejemu, jih je bilo med 1790 83 duševno manj vrednih, 202 telesno zaostala, 416 rahitčnih, 541 skrofuloznih, 145 jih je slabo videlo, 127 slabo slišalo, 92 jih je slabo govorilo, 160 jih je bilo na pljučih bolnih, 36 tuberkuloznih, 80 bolnih na sreč, 79 jih je imelo kilo, 137 pa počenjajočo grbo.

Med vsemi jih je 556 moralo ostati pod trajnim zdravniškim nadzorstvom. K temu še pride v ostalih razredih 1961 otrok, tako da so se morali zdravniki v tem letu pečati z 2527 otroki. Posebna skrb se je posvetila duševno zaostalim, ki so se poučevali z uspehom v posebnih pomožnih razredih. Dasi jih je le malo lahko vstopilo v normalno šolo, vendar jih je večina dosegla usposobljenost za višji razred. Cela šestina otrok, ki so bili brez vsake domače oskrbe in vzgoje, pa je trajno ostala na najnižji stopnji izobrazbe. Da postanejo tudi iz njih relativno porabni ljudje, zahteva poročilo ustanovitev posebnih zavodov. Iz teh zdravniških podatkov izhaja torej, da se v Schönebergu komaj še lahko govori o zdravi deci. Bolni otroci imajo tako veliko večino, da prihajajo zdravi komaj še v vpoštev. In take so razmere v enem najboljših, tudi v zdravstvenem oziru, predmestij Berlina, ki se je nedavno iz kmetijskega kraja razvilo v mesto. Vidi pa se na tem tudi, kako bridko se maščuje teženje za mestom in vedno večja industrijalizacija ljudstva.

Kot kmetovavec po poklicu moramo konstatirati, da se nam je ponižanje človeka do stroja zdelo že takrat nedopustno iz lastnega videža, ko so nam bile žalostne iskušnje na Angleškem in Westfalskem še neznane. Vsega usmiljenja se nam zde vredni oni kmetje, ki še vedno tako hitijo v mesta in tvornice. Stremljenje po svoji lastni zemlji je pač v najvišji meri umljivo in zemlja ima tudi dovolj prostora za vse. L—r.

Pridelovanje ajde.

(Po lastnih izkušnjah zapisal Vičanski Škerlec.)

Spominjam se še prav dobro, kako so kmetovavci čislali ajdo pred kakimi 25 leti na Spodnjem Štajerskem. Isti čas pa je ajda prinašala izvrstno lepe pridelke, in ni bil noben čudež nad ono rodovitnostjo. Takrat so naši kmetovavci pridelovali ajdo na bolj počinjeni zemlji, katero so orali v praho, ter ji debelo pognojili in je sejali v manjši meri ko sedaj, pridelali pa več. Ako si pa ogle damo v današnjih razmerah ajdinske setve, nimamo skoraj nobenega dobička, akoravno posejemo z ajdo vse prostore na njivah, ki so ob tem času prazni. Ne more drugače biti, ker ji ne gnojimo povolnozadostno; vedno bolj primanjkuje povsod živinskega gnoja; kjer pa ni hranilnih snovi, se tudi ajda ne more razvijati. — Da si pomagamo do obilnejših pridelkov pri ajdi, si dovolim, da podam kratko navodilo o gnojenju k ajdi z umetnimi gnojili. Prepričan sem se pri svojih tozadevnih večletnih poskusih, da se stroški za tako gnojenje obilno povrnejo; ajda je zelo hvaležna za gnojenje z umetnimi gnojili.

Da kdo ne razume krivo! Umetna gnojila priporočam v prvi vrsti onim, katerim primanjkuje hlevskega gnoja.

Najboljše kaže, da se vzame za hektar njive 100 kg 40% kalijeve soli, ta stane 12 K 70 v, 300 kg superfosfata I. razreda, tega stane 100 kg 11 K, ter ta gnojila 14 dni pred setvijo enakomerno potrosi in podorje. Ko so ajdinske rastline kake 3—4 cm visoke, se potrosi 40 kg čilskega solitra, seveda na hektar preračunjeno (to je približno 1¼ orala, torej

precej velika njiva). Za kake 3 tedne potrosi zopet 40 kg čilskega solitra, ali to se naj zgodi vselej ob suhem vremenu, ker drugače se ožgejo listi na rastlinah. Čilski soliter stane 100 kg 30 K 50 v. (Ta gnojila dobiš pri gosp. Petru Majdiču v Celju in se cene razumejo iz Celja).

Važna iznajdba za mlatilnice.

= Kar dandanes kmetu največ skrbi povzročajo in ga največ stane, je delo. Ne samo da je delavska moč v ceni zelo poskočila, ampak kar je še hujše, da pogosto za nujna in dolgotrajna dela sploh ni mogoče dovolj delavcev dobiti, ko n. pr. za mlačev s cepmi.

Veliko posestnikov si je radi tega že omislilo ročne mlatilnice ali še boljše na gepelj. Vsako leto pa čitamo po časopisih: pri tem posestniku je mlatilni stroj odtrgal delavcu roke, pri drugem mu zmečkal prste in tako enako. Takšna nesreča zadene sevede najhujše poškodovanca, pa tudi delodajavec je pri tem prizadet. Nekaj mu že vest očita, da je več ali manj sokriv nesreče in ima še razven tega pota, sitnosti in stroške. Pogosto pa je gmotno tudi oškodovana občina, katera je primorana potem za takega pohabljenca do smrti skrbeti.

Dva uradnika tvrde Majdič Merkur Celje, gospoda Zamuda in Vivoda sta iznajdla pripravo, ki se da na vsak mlatilnični stroj pritrčiti, ki vsako takšno ponesrečenje zabrani in onemogoči. Izdeluje jo znani ključavničarski mojster gospod Rebek v Celju, na katerega se lahko vsak v tej zadevi za podrobno pojasnilo obrne.

Skoraj gotovo bode politična oblast to res potrebno in koristno iznajdbo, katere patent je že naznanjen, v porabo pri vsaki mlatilnici zaukazala.

Vsem posestnikom mlatilnic se prav nujno priporoča, si to pripravo naročiti, da se s tem izogneje nesreče in odgovornosti.

Občni zbor južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu, 4. aprila.

Načelnik društva gospod dr. Mih. Bergmann je pozdravil številno navzoče hmeljarje, otvoril občni zbor in prosil gospoda poslovodjo, naj poda delovno poročilo o pretečenem letu. To poročilo je sledeče:

I.

Društvo ima žalibog samo 64 članov. Občni zbor, ki se ga je udeležilo nad 100 hmeljarjev iz raznih krajev sodnih okrajev Celje, Vransko, Gornjigrad in Šoštanj, se je vršil 28. marca v Žalcu. Društveno vodstvo je imelo 28 sej, na katerih je rešilo tekoče posle in razposlalo 14 poročil o vsakokratnem stanju hmelja, o tendenci sejma, o cenah i. t. d.; ta poročila so se priobčila skoro v vseh strokovnih listih Avstrije in Nemčije in poslala zanimancem. Na drugi strani pa se je v določenih dobah prevedlo mnogo takih poročil iz 126 krajev na slovenski jezik in priobčilo v lokalnih listih. Za priobčevanje teh poročil, ki so vodstvu delala sicer mnogo truda, a ugodno vplivala na cene hmelja, se je vodstvu izreklo

od vseh strani priznanje. Razun tega so se telegrafična poročila iz Žalca in Nürnberga v času hmeljske sezone (od 15. avgusta do 15. novembra) o položaju trga nabila na črni deski na rotovžu in priobčila v lokalnem časopisju.

Ker je za časa hmeljeve sezone, posebno med obiranjem, premalo delavskih moči, je delavske moči oskrbelo vodstvo društva iz krajev, kjer ni hmeljarstva: Šmarje, Rogatec, Ptuj, Kozje, Sevnica, Laško, Brežice in celo s Hrvaškega; v ta namen se v vseh krajih (v nad 100 občinah) oznani začetek obiranja hmelja. Nadalje se je za vse te ljudi, ki prihajajo v velikih množinah in zelo radi v Savinjsko dolino, na vseh postajah južne železnice izposlovala za polovico znižana vožnja, dočim c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku prošnji do tega časa še ni moglo ugoditi.

Največjega pomena za južnoštajersko hmeljarstvo pa je ustanovitev javne, od države potrjene in pod njenim nadzorstvom stoječe zaznamovalnice za hmelj v Žalcu; v ta namen so se pod navodilom in vodstvom hmeljarskega konzulenta v c. kr. poljedelskem ministrstvu, gospoda dra. Julija Olschowege sestavila zanjo pravila in poslovnik in predložila c. kr. namestniji v Gradcu, da jih potrdi. Ta zaznamovalnica bo nastavljena v sedanjih prostorih za prepariranje in odpremo hmelja, ki se bodo z državno (7000 K) in deželno podporo (3500 K) morali razširiti in povečati; vse to delo bo še v teku tega leta opravljeno.

Da bi naš hmelj, ki glede svoje kakovosti komaj zaostaja za žatečkim, dobil na svetovnem trgu primerno priznanje in veljavo, je vodstvo v pretečenem letu poslalo nad 8000 reklamnih listov v nemškem in 300 v češkem jeziku večjim pivovarnam v tuzemstvu in v inozemstvu.

Razstave hmelja, ki se je priredila pretečeno leto v Brnu, se je udeležilo 21 hmeljarjev iz Južne Štajerske s 34 vzorci hmelja; jeden izmed njih je dobil prvo darilo (baron Cnobloch-Sanek), osem pa jih je dobilo drugo: A pat na Vranskem, Antloga v Gotovljah, dr. Bergmann v Žalcu (dve darili), vitez pl. Haupt na Straußenecku (2 darili), Karl Janič v Žalcu in Jožef Lorber v Žalcu.

Ker so v pretečenem letu naredili bolhači in uši na hmelju precej škode, so se v lokalnem časopisju priobčili članki, kako jih treba pokončevati. Za pokončevanje uši je vodstvo kupilo tudi eno prevožno škropilnico, katero je poskusilo 21. junija v poskusnem nasadu. Poskusa se je udeležilo zelo mnogo hmeljarjev; uspeh je bil popolnoma zadovoljiv. Da se konstatira na hmeljevih koreninah nova bolezen, se je naprosilo c. kr. poljedelsko ministrstvo, naj blagovoli poslati hmeljskega konzulenta za alpske dežele, gospoda dra. Julija Olschowege v Zalec; prošnji se je ustreglo; da se dobi hmelj kolikor mogoče dobre kakovosti, se je v lokalnem časopisju priporočalo izbiranje (selekcioniranje) in so se za to podali potrebni nasveti. Da se spoznajo razne vrste hmelja, je priredilo vodstvo — kakor vsako leto — tudi lani 26. septembra predpoldne razstavo 15 hmeljevih vrst, ki se gojijo v poskusnem nasadu; ta razstava je vsako leto zelo dobro obiskana. Po-

trebna pojasnila pri nji daje vedno poslovodja. S podporo c. kr. poljedelskega ministrstva se je udeležil poslovodja 3. in 4. maja 1909 tečaja za bonitiranje hmelja, ki ga je priredilo društvo nemških hmeljarjev v Nürnbergu. Enak tečaj se je vršil pod vodstvom hmeljarskega konzulenta, gospoda dra. Julija Olschowege in poslovodje 26. septembra, od 3. ure popoldne naprej v risalni dvorani obrtne nadaljevalne šole v Žalcu.

Dne 2. januarja 1910 je vodstvo društva priredilo v Žalcu, 9. januarja 1910 pa na Vranskem protestno zborovanje, na katerem so se sprejele odločne rezolucije proti nameravanemu zvišanju deželne doklade na pivo in odposlale deželnemu zboru.

Končno bodi še omenjeno, da je vodstvo društva vedno in vsakomur rado dajalo pojasnila o gnojenju, o oskrbovanju hmeljišč, obiranju, sušenju in spravljanju hmelja i. t. d.

II.

Poročilo o denarnem prometu društva, ki ga je podal tudi poslovodja, je bilo naslednje:

Društvo je imelo v letu 1909 4390 K 50 v izdatkov in 3844 K 10 v dohodkov, torej 546 K 40 v primanjkljaja. Denarni promet je torej znašal 8234 K 60 v in se je od leta 1881, odkar se je društvo ustanovilo, podesetil. Račune sta pregledala gospoda Franc Hodnik in Franc Šušterič, oba v Žalcu.

Končno še omeni poslovodja, da so pregledovavci računov pregledali in odobrili račune društva za leto 1908.

III.

Nato je govoril gospod Miloš Stibler, zadružni inštruktor v Celju, zelo poučno o bistvu in pomenu kmetijskih zimskih šol na splošno ter je pozdravil namero hmeljarskega društva v Žalcu, središču južnoštajerskega hmeljarstva, da hoče osnovati zimsko šolo s posebnim ozirom na hmeljarstvo. Omenjal je nadalje, da na Danskem in Hanoveranskem zimске šole dobro uspevajo in da ima tam skoro vsaki sodni okraj svojo. Za strokovna in zanimiva izvajanja so gospoda Stiblerja navzoči glasno zahvaljevali. Na koncu se je vodstvu naročilo, naj poskrbi vse potrebno, da se bo v Žalcu osnovala zimska kmetijska šola s posebnim ozirom na hmeljarstvo.

IV.

Pri zadnji točki dnevnega reda „Praktične skušnje v hmeljarstvu“ je poročal poslovodja o zatiranju škodljivca „*plinthus porcatus*“, ki je posebno letos v spomladi pogosto nastopil, o pravilnem obrezovanju hmelja, o izbiranju in splošno o gnojenju hmelja. Tudi ta govor so poslušavci hvaležno sprejeli.

Končno se je še mnogo navzočih hmeljarjev vpisalo v društvo za člane in predsednik je zaključil zborovanje, ki je trajalo 3 in pol ure.

V Žalcu, 10. aprila 1910.

Anton Petriček.

Poročilo o stanju hmelja.

Žalec-Savinjska dolina, 8. junija 1910. (IV. poročilo južnoštajerskega hmeljarskega društva.) Vsled zadostne moče in primerne toplote se hmelj hitro razvija; zrastel je do $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, me-

stoma celo po celi hmeljevki, ima zdravo, sveže zeleno podobo in je brez škodljivcev.

Vodstvo društva.

Zborovanja podružnic.

Rogatec-Slatina. Kmetijska podružnica vabi k izvanrednemu občnemu zboru v nedeljo 3. julija ob 2. uri popoldan v hotelu „Pošte“. Na dnevnem redu je: 1. Volitev podružničnega načelnika; 2. volitev odbora; 3. dveh računskih preglednikov; 4. slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi načelnik.

Iz podružnic.

= **Ivanjkovci.** Tukajšnja kmetijska podružnica je imela v nedeljo dne 12. junija ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. Kralja svoj občni zbor. Udeležba je bila povoljna z ozirom na člane ko tudi druge zanimance. Vendar se je pogrešal marsikateri. Načelnik je poročal kot delegat o glavni skupščini c. kr. kmetijske družbe, ki se je vršila 16. in 17. marca s posebnim ozirom na točke, zadevajoč tukajšnje kraje. Naznanil je tudi, da dobi podružnica 70 K subvencije za čistilnik za zrnje ter da je dobila celo brezplačno 4 škropilnice proti peronospori. Podal je natančni načrt o porabi podružničnega orodja ki obstoji danes iz 1 travniške brane, 3 drevesnih škropilnic, 4 vinogradniških ter 2 požiralnikovih cevi, kar je pri še le enoletnem obstoju podružnice vsekako lep uspeh. Poročilo se je vzelo soglasno na znanje. Po tem je predaval gospod deželni vinarski pristav Anton Puklavec izborno o poletnih opravilih v vinogradih ter nekoliko tudi o kletarstvu, za katero stroko se žalibog ravno pri nas ljudje premalo zanimajo. Njegovo predavanje je zadovoljilo izvenredno vse poslušavce, več jih je stavilo razna prašanja, katera je gospod predavatelj vsa natančno razjasnil. Načelnik se je zahvalil gospodu predavatelju, kakor tudi vsem navzočim za njihovo prisotnost ter po tem zaključil občni zbor.

Št. luj v Slov. gor. Kakor lanskega leta, so se tudi letos razdelile trsne in drevesne škropilnice v splošno uporabo. Z ozirom na došedanja mesta in na priročno uporabo se je določilo 1. junija v odborovi seji škropilnice, ki so nam na razpolago, razdeliti tako: a) Trsne škropilnice: pri Francu Haslu na Jareninskem bregu, Ivanu Maieru v Cajzečkem vrhu, Francu Schewederu v Vertički vasi, Ani Flucher v Dobrenji vasi in pri Benediktu Senčiču v Gornjem Jakobskem dolu. b) Drevesne škropilnice so pri Avg. Hauptmannu, nadučitelj pri Sv. Križu, Antonu Kröllu v Cirknici, Fr. Frassu pri Spodnji Sv. Kungoti, Ivanu Baumannu v Štrihovcu, Ivanu Schuntneru v Podigracu in ljudski šoli pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Drevesne škropilnice se lahko uporabljajo pri škropljenju trsja. Udje kmetijske podružnice si lahko izposodijo škropilnice na najbližjem jim mestu in je morajo po porabi zopet vrniti tja. Objednem opozarjamo p. n. vinogradnike, da zlasti pri sedanjem toplovlačnem vremenu obračajo vso pozornost na zatiranje peronospore; tam, kjer se še ni škropilo, naj se to še hitro kolikor mogoče v malih presledkih stori. Pri vsakokratnem škropljenju je dobro tudi grozdje požveplati.

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z. o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Predložitev računskih zaključkov za leto 1909. c. kr. okrajnim glavarstvom.

Od strani c. kr. okrajnih glavarstev se posojilnice sedaj pozivljajo, naj predložijo svoje računske zaključke za leto 1909. najpozneje do 15. junija t. l.

Zvezino načelstvo pa je že 22. aprila t. l. vložilo pri visoki c. kr. namestnji v Gradcu prošnjo, naj se ta rok podaljša do 15. decembra t. l. za predložitev računskih zaključkov za leto 1909.

Ker zvezino načelstvo še ni dobilo rešitve te prošnje, ker pa se ugodna rešitev kakor prejšnja leta tudi za letos pričakuje, se je obrnilo zvezino načelstvo s prošnjo na vsa c. kr. okrajna glavarstva, naj počakajo na predložitev računskih zaključkov, dokler ne bo prošnja, ki je vložena pri c. kr. namestnji, končno rešena.

Tozadevna rešitev se bo svoječasno naznanila vsem interesiranim posojilnicam in kmetijskim zadrugam.

Zato se naj s predložitvijo računskih zaključkov počaka do te dobe.

II.

Poročilo glede blagovnega prometa zveze.

1.

Prodaja semenja za setev in zeleno krmo.

Ajda, črna vrsta, zelo čista, pridelana na deželni poljedelski šoli v Grottenhofu, na rodi zemlji. Cena 20 K 50 v.

Poletna graholjka, prvi pridelek od Svalöfske zboljšane sive graholjke, daje zelo mnogo izborne zelene krme, pridelana na semenskem vzrejalšču grofa Piazzija v Loosdorfu na Nižjem Avstrijskem. Cena 29 K.

Poletni grah, pridelan na suhi peščeni zemlji, 640 m visoko nad morjem, z ostrim, mokrim podnebjem, daje mnogo slame in zrna, zgodaj zrel. Cena 27 K 50 v.

Na zahtevo pošljemo drage volje vzorce na ogled in za poskušnjo.

Cene so proste in neobvezne, dokler je kaj zaloge, od železniške postaje Gradec, plačljive v teku 14 dni od dneva naše fakture, če ni drugače dogovorjeno.

Pri grahu, graholjki in vseh

drugih semenih je v ceni za 100 kg vreča že zaračunana.

Vsa druga, tukaj ne navedena semena pošiljamo po možnosti in za kolikor mogoče najnižje cene.

2.

Deželna vzorna klet v Eggenbergu pri Gradcu zveze kmetijskih zadrug na Štajerskem pošilja zajamčeno pristna štajerska bela in rdeča vina

raznih vrst in letnikov v posodah od 56 l naprej in v steklenicah po $\frac{7}{10}$ ali $\frac{3}{8}$ l, kakor tudi

sadjevec

domačega pridelka zvezine vzorne kleti v posodah od 56 l naprej.

Osebna naročila se lahko izvrše naravnost pri upravi deželne vzorne kleti v Eggenbergu pri Gradcu, Eckertstraße št. 335 (telefonska številka 1156) razun nedelj in praznikov vsak dan od 8. do 11. in od 1. do 6. ure.

Pismena naročila se naj pošljejo zvezi kmetijskih zadrug na Štajerskem, Gradec, Franzensplatz št. 2.

Tržna poročila.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruza		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	1050	950	950	850	750	10						
Ormož	50	1250	10	9	9	725	10						
Gradec	50	1325	925	8	879	750	750						
Ljubno	50	1450	925	9	9	8							
Maribor	50	1250	850	8	750	725	8						
Ptuj	50	1150	850	8	9	8	8						
Inomost	50												
Celovec	50		906		810	828							
Ljubljana	50												
Pešt	50												
Solnograd	50	1090	795	750	755	8							
Dunaj	50	1127	801	631	788	704							
Linc	50												

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	9	10	250	2	250	2						
Ormož	50	725	15	3	280	350	3						
Gradec	50	850											
Ljubno	50		10	6	5	5	350						
Maribor	50	650	11	225		2	175						
Ptuj	50	7		5	4	4	3						

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 13. junija do 19. junija 1910. Pripeljalo se je 26 vozov s 219 metriskimi stoti sena in 13 vozov s 83 metriskimi stoti slame, in je bil slabše obiskan ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno,

kislo od K 6.20 do K 9.—, sladko od K 6.50 do K 9.50; ržena slama od K 4.60 do K 5.50; pšenična slama od K 4.50 do K 5.40, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K 4.—.

Sejem z rogato živino dne 23. junija 1910. Prignalo se je 380 volov, 165 bikov, 480 krav, 151 živih telet, in — konj pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: 4 voli, 30 bikov, 12 krav, — telet; na Gornje Štajersko: 148 volov, 25 bikov, 100 krav, 3 teleta; Predarlberško: 61 volov, 21 bikov, 36 krav, — telet; v Nemčijo: 25 volov, — bikov, — krav, — telet; Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: 1 vola, 2 bik, 12 krav, — telet; na Češko: — vol, — bikov, 5 krav, — telet; v Trst: 7 volov, — bikov, 70 krav, — telet; v Švico: 20 volov, 15 bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže. Klavni voli, tolsti od K 82.— do K 96.— (izjemoma K 106.—), poltolsti od K 76.— do K 82.—, suhi od K 72.— do K 74.—; voli za pitanje od K 72.— do K 80.—; klavne krave, tolste od K 68.— do K 76.—, poltolste od K 52.— do K 64.—, suhe od K 38.— do K 50.—; biki od K 74.— do K 90.—; dojne krave do 4. teleta od K 66.— do K 80.—; črez 4. tele od K 56.— do K 64.—; breje od K 60.— do K 70.—; mlada živina od K 74.— do K 80.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet do K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejem klavne živine dne 24. junija 1910. Zaklana živina: 676 telet, 1461 svinj, 5 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.30 do K 1.40; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.42 do K 1.50; nemške mesne svinje od K —.— do K —.—; nemške pitanske svinje od K 1.36 do K 1.40; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.38 do K 1.44; mesne svinje od K 1.36 do 1.50, bosnjaške pitanske svinje, debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.80 do K —.96; kozlički in jagnjeta od K 5.— do K 8.—. Cene svinj so padle.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 7. julija v Gradcu (sejem z rogato živino in konji).

Dne 8. julija v Pišecah**, okr. Brežice; pri Sv. Emi**, okr. Šmarje pri Jelšah; pri Sv. Juriju ob Pesnici, okr. Maribor.

Dne 9. julija v Brežicah (svinjski sejem). Dne 10. julija v Poljčanah**, okr. Slovenska Bistrica.

Dne 11. julija v Oplotnici**, okr. Konjice. Dne 12. julija v Ljutomeru*; v Ormožu

(svinjski sejem); v Rogatcu** (sejem z veliko živino); v Radgoni*; na Planini*, okr. Sevnica; v Šoštanju**.

Dne 13. julija v Mariboru*; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; pri Sv. Duhu-Loče**, okr. Konjice.

Dne 14. julija v Gradcu.

Dne 15. julija v Arvežu (sejem z drobnico); v Gradcu (sejem z malo klavno živino); v Dobovi*, okr. Brežice; v Zdolah**, okr. Brežice.

Dne 16. julija v Dobji*, okr. Brežice; v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 18. julija pri Sv. Ani na Krembergu*, okr. Maribor; pri Sv. Filipu-Verače**, okr. Kozje; na Muti**, okr. Marnberg; v Velenju**, okr. Šoštanj; v Oplotnici**, okr. Konjice.

Dne 19. julija v Ormožu (svinjski sejem); v Artičah**, okr. Brežice.

Dne 20. julija v Arvežu**; na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; pri Sv. Marjeti ob Pesnici*, okr. Maribor; pri Sv. Marjeti na Dravskem polju*, okr. Maribor.

Dne 21. julija v Bučah**, okr. Kozje; v Gradcu*.

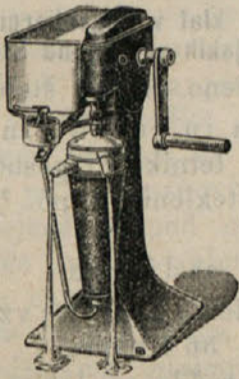
Dne 22. julija v Gradcu (sejem z malo klavno živino); pri Sv. Heleni*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Ivnicah**, na Malih Rodnah**, okr. Rogatec.

Dne 23. julija v Brežicah (svinjski sejem)

Vabimo p. n. okrajne zastope in občine, kakor tudi cenjene družbine ude, da inserirajo v „Gospodarskem Glasniku“. Cena je nizka. Ako se večkrat inserira in večji inserati, damo primeren popust. Naročila se naj blagovolijo vposlati naravnost družbini pisarni.

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.

MLEKO



255-6

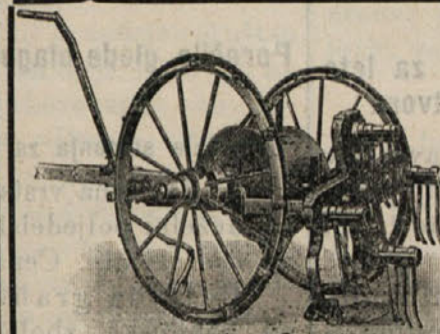
je oni pridelek, ki ga lahko kmetovavec vsepovsodi najhitreje spravi v denar. Važno pa je, da dobimo od mleka kar največji dobiček in to je možno le, če ga posnemamo s „Tubularjem“, ker dobimo na ta način največ in najboljšega surovega masla. „Tubular“ zviša dobiček iz mleka za približno 28 do 60 odstotkov. Za „Tubular“ se vedno garantira. Stare separatorje konkurenčnih podjetij vzamemo za plačilo.

Karl Ebner

Gradec, Strauchergasse šte. 11.

Zahtevajte brezplačno predstavo za Vaše gospodarstvo primerne „Tubularja“, predloge za zamembo in cenik št. 74.

Sposobni zastopniki zaželjeni!



Novost! Mayfarthov stroj za izkopavanje krompirja. Izkopalnik „WELT“

postavno zavarovan. — Izvenredni uspehi. — Najmočnejše in najsolidnejše sestavljen, dela točno. Posnema človekovo delo. Nemška kmetijska družba ga je imenovala po poskusih z njim „novost in znamenitost“. Izmetajoča vilo gonijo zobnata kolesa iz litega jekla brez krhkih gonilnih grjelov. Naravna se lahko tako, da se krompir dene tja, kam hočemo. Prihrani veliko delavskih sil. Izredno lahko za vleči. Poškodovanje krompirja izključeno. Oddaljenost brazd se da naravnati, tako da se lahko uporablja za na redko in gosto posajen krompir. — Zahtevajte posebne cenike o izkopalniku „Welt“ iz tovarne za kmetijske stroje 273-5 Ph. Mayfarth & Co., Dunaj II., Taborstraße Nr. 71.

Novost!

215-5

Patentirano in patenti napovedani!



Vzorec I. se da produragčiti v vse iz te slike razvidno druge vrste.

Deluje veliko tudi avtomatično. Dobi se povsod, če ne pa naravnost iz tovarne. Ceniki zastonj.

Posebna tovarna za brizgalko

Franc Nechvil-ova tovarna za vinarsko orodje, Dunaj, V, Margarethenstraße 98 u. kletarske stroje in kovinske izdelke

100.000 teh novih in v različne sisteme in vzorce premenljivih

univerzal-brizgalk „Hydrolina“

za rastlinstva in za desinfekcijo (razkuženje)

še se sicer ni razprodalo, toda ne bo več trajalo dolgo do tega, kajti to je brizgalka (škropilka) v b o d o č e.

GLAVNO SKLADIŠTE **RADIOL**

(Novi artikel: THE RADIOL Co. LONDON). Najbolje sredstvo za odaljenje svake vrsti otekline u konja, pasa itd. sa octom ali vodom, ames najizvrsten ko tekočina za ojačanje konjskih nogu. Cena u maslo 8 k. Kafišios zastonj.

GLAVNO SKLADIŠTE **RICHTEROVA ORLOVA APOTEKA U WELS U GORNJA AVSTRIJA; OSOBITA TRGOVINA ZA ŽIVNIŠKE PROIZVODE**

GLAVNO SKLADIŠTE **STEVENS OINTMENT**

HENRY R. STEVENS, živak u LONDONU. Najstariji i najbolji engleski blister. Živnikom davno i davno poznat, povsodi uporabljen; jedini blister neostavljajoči brazgotinake pega. Oddaja samo na živniški propia. Cena u maslo: 1/2 škatle 4 k. 1/2 škatle 8 k. Preprodavateljem a živnikom rabat.

Knjžičice zastonj. — Preprodavateljem a živnikom rabat. Dobiva se u svim apotekam, ako nema, treba se obratit gorespomenutom glavnom skladištu.

288-6

Superfosfate

rudninske in živalske, najbolj zanesljivo, izborno in ceno gnojilo s fosforjevo kislino

— za vsako zemljo. — Vsebina strogo garantirana. Zajamčen hiter učinek, največji pridelki. 5-12

Za jesenske naseve nezogibno potrebno.

Dalje amonijakove, kalijeve in solitrove superfosfate pošiljajo

tvornice za umetna gnojila, trgovci, kmetijske zadruga in društva.

Pisarna: Praga, Prikopy 17.

Važno za kmete!



Vlačne grablje in vile prodaja kot specialiteto tvornica 162-6 za vlačne grablje

Franc Hegenbarth, Kunnersdorf pri Schluckenau (Češko).

— Kjer nismo zastopani, pošiljamo naravnost. — Zahtevajte cenik. —

Lekarnarja A. Thierryja balzam

(postavno zavarovan)

pristen edino z nuno kot varstveno znamko.

Dober zoper želodčne krče, napetja, zaluženost, motenje prebave, kašelj, bolezn na pljučih, prisih, hripavost i. t. d. Zunaj čisti rano, lajša bolečino. 12 malih ali 6 velikih steklenic ali 1 posebno velika 5 kron.

Lekarnarja A. Thierryja edino pristna centifolijska maža

učinkuje zanesljivo pri tvorih, ranah in vnetjih, pa naj so še tako stara. 2 dozi 3 krome 60 vinarjev. Pišite lekarni 60-12 „pri angelju varhu“

A. Thierry, Pregrada pri Rogatcu. Dobita se tudi v večini lekaren.



Oznanila

v „Gospodarskem Glasniku“ dosežejo pri veliki izdaji največjo razširjatev.

Nadomestek za gumi!



Zamaški iz papirja „Hermetič“ za mlečne kanglje, zavitke masla in sira. Artur Weinberger Hodonin. 30-W

Velika dobrota milom (žajfo) proti muham.

1 kg po K 5.—. Prežene iz hleva vse muhe, komarje, mušice i. t. d. in torej neobhodno potrebno za vsakega gospodarja. — Glavna zaloga: Dunaj, VI., Ufergasse 6. — Tisočera priznanja. 289-6

Gospode naročevavce

uljudno prosimo, naj se pri kupovanju blagovolijo sklicevati na naš list.

Za umno jesensko gnojenje

s katerim hočemo doseči popolne pridelke, treba pravočasno

kalijeve soli

za zimska žita in travnike. Fosforjeva kislina in dušec ne moreta sama nikdar narediti največjih pridelkov.

Kajnit

in koncentrirane kalijeve soli pošiljajo vse kmetijske zadruga, podružnice c. kr. kmetijske družbe in zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem v Gradcu, Franzensplatz 2.

Pojasnila in nasvete o porabi vseh umetnih gnojil daje brezplačno

kmetijska posredovalnica kalijevega sindikata na Dunaju VIII/1, Skodagasse 8. 247-W

Izvirna „Melotte“

je v alpskih deželah najbolj priljubljena in razširjena

mlečna centrifuga.

Močno in solidno narejena. Posname izborno in ne potrebuje nobenih popravil.

Ker je zelo preprosta, lahko dela vsak otrok z njo.

Zajamčen je najboljši uspeh in najbolj natančen posnetek.



Konkurenčne stroje zamenjujemo za „Melotte“. Model 1909 je v marsilem zboljššan. 53-12 Dobri zastopniki zaželjeni.

Melotte-Werke, Dunaj, IV. Mayerhofgasse 16.